II ENCONTRE DE CAN BORDOI

QUÈ PODEN OFERIR LES TRADICIONS RELIGIOSES A LES SOCIETATS DEL SEGLE XXI?

Consultar el llibre

Aquest segon encontre s'ha centrat en l'anàlisi del què podien oferir les tradicions religioses a les societats europees del segle XXI, després que la primera edició, ara fa un any, es dediqués a l'estudi dels obstacles per a la espiritualitat en aquestes societats. Tot i l'heterogeneïtat del grup, que s'ha fet patent en les exposicions i en els debats, l'encontre ha conclòs amb un text que reflecteix l'acord col·lectiu, fruit del treball d'aquests dies.

Per poder apreciar aquest acord seran útils unes breus consideracions pel que fa a la terminologia que utilitzem:

Entenem per "religió" la institucionalització de les tradicions sagrades en cossos de creences, rituals, normes de comportament i organitzacions.

Entenem per "espiritualitat" el cultiu de la dimensió profunda i absoluta de l'existència que es du a terme en el sí de les tradicions religioses, amb diversitat de procediments i estils, en les diferents condicions culturals en què es van desenvolupar. Usem el terme "espiritualitat", malgrat que pugui resultar estrany a les persones de les nostres societats, per manca d'un altre millor. L'usem per distingir el vi de la copa que el conté: les religions.

Entenem per "tradicions religioses" les tradicions espirituals, la saviesa, la "joia" que s'amaga en cada una de les grans escoles d'espiritualitat de la humanitat. També les grans tradicions religioses són com cofres que preserven un tresor.

El terme "religions" fa referència a la institucionalització de les espiritualitats, mentre que el terme "tradicions religioses" es refereix a les joies espirituals que conserven les grans tradicions malgrat, moltes vegades, les mateixes institucionalitzacions.

*

- L'espiritualitat és rebel·lió contra qualsevol tipus d'absolutització de mitjans, d'imposicions culturals, polítiques o religioses.

- L'espiritualitat possibilita viure la qualitat essencial humana. En ella conviuen la satisfacció de les necessitats i la distància generada pel coneixement absolut, que permet que coexisteixin pluralitat de projectes.

- L'espiritualitat autèntica és islam sense islam, budisme sense budisme, cristianisme sense cristianisme...; en resum, religió sense religió.

- En l'àmbit de l'espiritualitat no té sentit parlar de conversions d'una tradició a una altra.

- Les tradicions religioses no són realitats fixades sinó estils no definibles: definibles, no, reconeixibles sí.

- Les tradicions religioses interpretades i viscudes sense creences, són un gran dipòsit d'ensenyaments i procediments de cultiu de la nostra qualitat específica humana.

- Les tradicions religioses varen ser creades en èpoques patriarcals; és obvi, doncs, que ha d'incorporar la perspectiva de gènere i reivindicar el paper de la dona en la lectura, comentari i transmissió de la riquesa de les tradicions espirituals.

- Sense espiritualitat, les religions s'auto-segresten i desemboquen en fonamentalismes.

- En les condicions actuals, les religions no són una expressió real de l'espiritualitat silenciosa.

- Les religions no poden sobreviure oferint dogmes, vells o nous, ni poden demanar obediència a models que, a més són caducs i incomprensibles pels homes i dones d'avui. Només han d'oferir una realitat que transformi.

- Condescendir amb els interessos, les actituds porugues o la inèrcia de les institucions religioses, és manca de misericòrdia amb els assedegats d'espiritualitat.

- Sense un grau convenient d'espiritualitat no hi ha sobrevivència pel gènere humà.

- La fossilització de la fe ens converteix en estrangers en el món d'avui, ens incapacita per entendre'l i, per tant, per a poder-hi incidir positivament.

- L'espiritualitat, com a tal, no aporta res concret a la creació i gestió dels projectes col·lectius humans; tot i així, com un ferment, és capaç de transformar-ho tot.

- Només la possessió de l'experiència de l'absolut, aquella "perla" de la que parlen les tradicions religioses, pot fer que l'opció pels pobres sigui camí i fi, servei, amor i gratuïtat.

- La llibertat i el desaferrament que sorgeixen del contacte amb l'Absolut fan que puguin conviure en pau projectes humans diferents entre sí.

- Per impedir que les societats avançades es converteixin en manades de llops cal obrir vies per a que la humanitat pugui conrear l'espiritualitat des de la seva condició real: societats globals, de coneixement, sense creences -ni laiques ni religioses- i sense sacralitats.

- La gratuïtat com a condició de desenvolupament humà, fa de l'espiritualitat profunda una garantia per un món de pau, justícia i defensa de la naturalesa.